

HE PĀNUI PĀPĀHO

Kua tohua ngā Tumu Whakarae o ngā hinonga taupua o Hauora Aotearoa me Te Mana Hauora Māori.

20 o Tihema

Kua tohu ngā Toihau o ngā hinonga taupua o Hauora Aotearoa me Te Mana Hauora Māori i a Fepulea'i Margie Apa rāua ko Riana Manuel hei Tumu Whakarae e ārahi ana i te huringa o tō Aotearoa pūnaha hauora.

Kua tohua a Fepulea'i Margie Apa, te Tumu Whakarae o te Poari Hauora ā-Rohe ki Manukau i tēnei wā, hei Tumu Whakarae i Hauora Aotearoa mō tēnei wā.

Kua tohua a Riana Manuel, te Tumu Whakarae i tēnei wā o Te Puna Hauora Matua o Hauraki me Te Korowai Hauora o Hauraki, he whakahaere ā-iwi, kāore e whāia ana te haumoni, hei Tumu Whakarae i te Mana Hauora Māori mō tēnei wā.

I kī te Toihau o Hauora Aotearoa, a Rob Campbell, e whai ana kia tiki ake i te momo kaiārahi kei a ia ngā pūkenga tika me te taunakitanga o te āta ārahi i tētahi whakahaere ki te pae tawhiti.

“Kei tēnā, kei tēnā o Margie rāua ko Riana ngā wheako me ngā tohungatanga, ā, kia whakatōpūtia ngā pūkenga o te tokorua ka kite i tā tētahi kinaki i tētahi atu.”

“E tahuri ai te pūnaha hauora e pai ake ai tana manaaki i te hunga o Aotearoa, me takahi i tētahi huarahi mahi tahi puta noa i te rāngai, me te mahi kōtui a Hauora Aotearoa me Te Mana Hauora Māori, me tā rāua kōtui atu ki ngā hoa i roto i te rāngai.”

E kī ana tētahi o ngā Hoa-Toihau o Te Mana Hauora Māori, a Sharon Shea, ko ngā kopounga e rua nei te ekenga ki tētahi tūāoma pai i roto i te whakatairanga i te reo o te whānau.

“I ū tā mātau kimi i ngā Tumu Whakarae ki ngā paeru e tōpū ai te ārahi hihiri me te titikaha ki te whakatutuki i ngā wawata o te Māori.”

“Ko te tangata te pūtake o tēnei whakahoutanga. E manawa reka ana kua taea e mātau te tohu ētahi kaiārahi kua nui ngā wheako i roto i te whakarato ratonga hauora ki ngā hapori.”

Ka kaha te mahi tahi a Hauora Aotearoa me Te Mana Hauora Māori ki te Manatū Hauora i tōna tūranga hei kaitiaki o te pūnaha hauora, ki te wāhanga hou hoki o roto i te Manatū, ki te Hinonga Hauora Whānui, e pai ake ai ngā hua e puta ana ki te tangata me ngā whānau.

Kua roa ake i te 20 tau a Fepulea'i Margie Apa e mahi ana i roto i ngā tūranga ārahi mō te hauora, ā, e ārahi ana i tētahi whakahaere e whakarato ana i ngā ratonga hauora ki tētahi hunga rahi ake i te 60,000 tāngata.

“Kua roa a Margie i roto i ngā tūranga ārahi mō te hauora i Aotearoa, ā, i ū ki te manaaki i ngā hapori i roto i ērā tūranga,” te kī a Rob Campbell.

“I mārama tā te Poari whakatau kia kimi i tētahi rangatira e rite ana ki te ārahi i te huringa o te pūnaha hauora i tēnei whatinga o te tai me uua ka kitea. Me tino arotahi mātau ki te whakaū i ngā ratonga me ngā rauemi hauora e waihangatia ana, e whakaratoa ana e tutuki ai te wawata o te Māori, o te hunga nō Te Moana a Kiwa, me te hapori hauā, mō te whakahoutanga.”

“Kāore e kore, ko Margie tētahi e tau ana ki te tahuri pūnaha, ā, he nui taku whakapono ka tautoko a Margie, hei kaiārahi o Hauora Aotearoa, i tā tātau takahi i te ara e tōkeke ake ai te pūnaha.”

Ka noho a Hauora Aotearoa ko te kaitukumahi nui katoa i Aotearoa, e whakauru ana i ngā kaimahi me ngā rawa pūmau o ngā Poari Hauora ā-Rohe 20, o ngā whare whakarato ratonga hauora, o ngā hinonga whakarato, me Te Hiringa Hauora, e ārahi ai i tētahi pūnaha ā-motu e ruruku ana, e kaha ana te aro atu ki ngā takiwā.

“He whiwhinga nui te whai wāhi ki tētahi whakahoutanga, i te mutunga iho, ka whakaputa i ētahi hua pai ake ki te tangata, ā, ka whakapau kaha ahau e tapatahi ai te haere ahakoa ngā huringa, e pai ai tā tātatau mahi i ā tātatau mahi o ia rā – te whakapiki i ngā putanga hauora ki te hunga o Aotearoa me te whai kia tōkeke ngā putanga ki te hunga paraheahea,” te kī a Margie.

“E hiamō ana ahau ki te mahi ki ngā kaimahi kua whai wheako, e titikaha ana, e whai pūmanawa ana, puta noa i te motu e wakarūnā ai, e whakapakari ai hoki i te pūnaha, me te mōhio i roto i tērā ka wātea ake ngā kaimahi hauora ki te whakapau i te kaha ki ā rātau mahi.”

E koa ana te Hoa-Toihau o Te Mana Hauora Māori, a Tīpa Mahuta, i te kopounga o Riana.

“He tūranga matatini tēnei, ā, i pīrangitia tētahi e rite ana ki te hiki i te manuka o te tautoko i te rāngai e tutuki ai ngā haepapa tōkeke mō te Māori, i te taha o Margie,” te kī a Tīpa.

“He whatinga tai tēnei me uaua ka kitea e whakaoreore ai i te rāngai hauora e puta ai he hua ki ngā whānau, ko ngā hua ēnei kua roa e tāria ana e te Māori.”

He nēhi a Riana i ōna wā, ā, ko ia i te pae o te riri e ārahi ana i ngā mahi whakarato kano ārai mate mō te mate KOWHEORI-19 i Hauraki.

“E takea mai ana taku ākinga i te tūhononga atu ki ngā hapori, nā te mea ki reira kitea ai ngā putanga o te huringa,” te kī a Riana.

“Nā te mea i tipu ake au i taku pā (Manaia), e mārama ana ki a au te hirahira o te whakaū i te huringa i roto i ngā hapori, ā, e mahara ana hoki ki te putanga nui o ngā kaupapa mā te Māori e arahina ana e te Māori.

“E poho kereru ana ki te haere hei Tumu Whakarae i Te Mana Hauora Māori ka kaha ki te tahuri i te pūnaha. He hirahira tēnei huarahi e takoto ana ki mua i a tātatau, ā, ka kaha te mahi tahi ki Hauora Aotearoa e whakatinana ai i ngā huringa e tika ana mā te hunga o Aotearoa.”

Ka tīmata ngā Tumu Whakarae e rua ki ēnei tūranga hei te wāhanga tuatahi o 2022.

KUA MUTU.